

Memo

Ter attentie van	Dhr. R. Kramer
Datum	29 maart 2016
Projectnummer	160572
Onderwerp	Quickscan flora en fauna Broekermolenweg Putten
Auteur	Ir. T.F. Kroon

AANLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens een locatie in het buitengebied van Putten te herontwikkelen. De geplande ontwikkeling bestaat uit het slopen van de huidige bebouwing en het splitsen van de locatie in twee woonpercelen. In het kader van de bestemmingsplan procedure, dient te worden nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de ingrepen worden aangetast. Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft de effecten van de ontwikkeling op soortenbescherming (Flora- en faunawet) en gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Gelders Natuurnetwerk). Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde gebieden of soorten. Indien nodig worden de noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

HET PLAN

Het plangebied wordt gevormd door enkele percelen, gelegen aan de Broekermolenweg in het buitengebied van Putten. De locatie bestaat uit een woning, enkele schuren en voormalige varkensstallen, een stuk weiland en een puinverharde toegangsweg. De stallen zijn niet meer in gebruik; de bedrijfsactiviteiten zijn gestaakt. Aan de andere kant van de Broekermolenweg is een natuurgebied gelegen, de Oldenaller Heihoef. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 1. Globale ligging plangebied (rood) (bron: luchtfoto Provincie Gelderland).

De woning op het erf wordt nog bewoond en is, samen met twee naastgelegen kleine schuurtjes, de enige bebouwing die nog in gebruik is. De woning is voorzien van een spouwmuur en een pannendak. De stallen bestaan uit enkelsteens muren en hebben allen daken bestaande uit golfplaten of damwandprofielen. Tussen de Broekermolenweg en de bebouwing zijn twee graslandpercelen gelegen, die als tuin worden gebruikt. Langs de Broekermolenweg is een faunaraster geplaatst. Aan de zuidelijke en westelijke kant, op de grenzen van het erf, zijn enkele bosschages gelegen. Langs de randen van het erf zijn enkele ondiepe watervoerende greppels gelegen voor de afwatering. Waarschijnlijk zijn deze greppels niet jaarrond watervoerend.

Abbeelding 2 en 3. Huidige situatie plangebied (foto's: Aveco de Bondt, 2016).

De beoogde ontwikkeling bestaat uit het slopen van alle opstallen. Vervolgens wordt het terrein in twee erven gesplitst en worden er twee woningen gerealiseerd. Het totale bebouwde oppervlak op het terrein zal als gevolg hiervan afnemen. Beide percelen zullen ontsloten worden op de halfverharde weg ten noorden van het terrein. Aan watergangen zijn geen ingrepen voorzien. Ook de graslanden in het oostelijk deel van het terrein blijven behouden. Als uitgangspunt geldt dat er geen bomen worden gekapt, maar mogelijk worden er enkele knotwilgen verplaatst.

METHODE

De quickscan flora en fauna is gebaseerd op literatuuronderzoek en een eenmalige veldverkenning. Door middel van een bronnenonderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen. Hierbij zijn onder andere recente verspreidingsgegevens van beschermde soorten geraadpleegd. Op 15 maart 2016 heeft een ecooloog van Aveco de Bondt het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotoop ter plaatse en de geschiktheid ervan voor beschermde soorten te beoordelen. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen, aanwezige flora en fauna en vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is overal van toepassing; alle inheemse flora en fauna zijn in Nederland beschermd op basis van de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten en hun natuurlijk leefgebied. Deze wetgeving maakt onderscheid tussen algemeen beschermde soorten (tabel 1) en strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3). De mogelijke negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op beschermde soorten worden hieronder beschreven.

Algemeen beschermde soorten

In het plangebied kunnen enkele soorten voorkomen die zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Het gaat in dit geval om soorten zoals bruine kikker, konijn en mol. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied, er geen ontheffing noodzakelijk is. Aantasting van verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten is mogelijk op basis van een algehele vrijstelling, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht wil zeggen dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende planten en dieren. Het bewust verrichten van handelingen met nadelige gevolgen voor flora en fauna dient achterwege gelaten te worden.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de soorten die in het plangebied voorkomen, is strikter beschermd (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet). Voor deze soorten geldt dat als de activiteit leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of leefgebied, er in de meeste gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Vaatplanten

In het plangebied zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor strikt beschermde plantensoorten. Het terrein bestaat grotendeels uit verharding en voedselrijke, bewerkte gronden. Strikt beschermde plantensoorten zijn niet te verwachten op dergelijke gronden. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten, of geschikt habitat voor beschermde planten aangetroffen. Ook is er geen beschermde muurvegetatie aanwezig op het terrein. Strikt beschermde plantensoorten worden niet verwacht binnen het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de strikt beschermde soorten eekhoorn, edelhert (tabel 2) en das (tabel 3). Daarnaast komt op grotere afstand van het plangebied de strikt beschermde steenmarter voor. Het edelhert is enkele jaren geleden eenmalig waargenomen in het nabij gelegen natuurgebied Oldenaller Heihoef. Het leefgebied van het edelhert bevindt zich op de Veluwe. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor deze soort. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Enkel langs de grenzen van het perceel bevinden zich bosjes/groenstructuren. Gezien het ontbreken van nesten, wordt de aanwezigheid van eekhoorn binnen het plangebied uitgesloten. Alle bebouwing is tijdens het veldbezoek geïnspecteerd en hierbij zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. De aanwezigheid van steenmarter wordt dan ook uitgesloten.

In het natuurgebied Oldenaller Heihoef, direct ten oosten van het plangebied, is het voorkomen van das bekend. Onder de Broekermolenweg zijn enkele dassentunnels aangelegd.

Eén van deze tunnels komt uit in de zuidoostelijke hoek van het plangebied. Een andere tunnel ligt ten noorden van het plangebied. Vanaf de tunnels lopen migratieroutes (wissels) naar nabij gelegen percelen (afbeelding 4).

Afbeelding 4. Globale ligging dassentunnels (rood) en migratieroutes (blauw) nabij het plangebied.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van das ontbreken in het plangebied. In natuurgebied Oldenaller Heihoef, aan de andere kant van de Broekermolenweg, zouden één of meerdere burchten van das aanwezig zijn. De graslanden in het plangebied zijn wel geschikt als foerageergebied voor de das. Vooral de zones rondom de aanwezige dassentunnel worden mogelijk gebruikt als foerageergebied. Deze graslanden worden niet (meer) intensief bemest. In de directe omgeving zijn volop geschikte foerageergebieden. Het grasland binnen het plangebied is naar verwachting niet van essentieel belang voor de das. De tunnels en wissels maken als migratieroute wel een essentieel onderdeel uit van het leefgebied van de das. Het bebouwde deel van het plangebied is niet van belang voor de das.

Negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op het leefgebied van de das worden niet verwacht, mits de graslanden, (de zones rondom) de dassentunnels en wissels behouden blijven.

Vleermuizen

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van vleermuizen vanuit het plangebied en de directe omgeving. Echter niet kan worden uitgesloten dat er vleermuizen voorkomen in het gebied, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Alle soorten vleermuizen vallen onder het zwaarste beschermingsregime (tabel 3 Flora- en faunawet). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen kunnen onder andere worden aangetroffen in spouwmuuren, ruimtes tussen gevel en betimmering of kieren bij kozijnen. Alle bebouwing in het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen.

Bij de bebouwing in het plangebied kan onderscheid gemaakt worden in de woning en de bedrijfsgebouwen (stallen en schuren). Het merendeel van de stallen en schuren in het plangebied zijn nauwelijks geschikt als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege het ontbreken van (toegankelijke) spouwmuren, gevelbetimmering, kelderruimtes en andere mogelijkheden. Uitzondering hierop is de voorzijde van de stal met het vernieuwde dak (afbeelding 5). Op basis van een duidelijke kier tussen kopgevel en betimmering, kunnen zomer- of paarverblijven van vleermuizen hier niet worden uitgesloten.

De woning, gelegen in het oosten van het plangebied, is geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen gezien de aanwezigheid van toegankelijke spouwmuren in combinatie met kieren tussen gevels en betimmering en overhangende dakpannen. Voor de woning geldt dat een functie als zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf voor soorten als de gewone dwergvleermuis en/of laatvlieger, op basis van de quickscan niet kan worden uitgesloten.

Als gevolg van de geplande ontwikkeling wordt de bebouwing gesloopt. Mochten er in de bebouwing verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan zullen deze verdwijnen. Een nader onderzoek naar vleermuizen is nodig om aan te tonen of er momenteel verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn en om welke verblijfsfunctie het gaat.

Afbeelding 5. Stal met gerenoveerd dak (foto: Aveco de Bondt, 2016).

Er zijn meerdere bomen aanwezig binnen en rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn deze bomen geïnspecteerd en hierbij zijn geen holtes of loshangende schors aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het plangebied kunnen op basis hiervan worden uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig die hinder kunnen ondervinden van de voorgenomen ingreep.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige structuren in het landschap, zoals bomenrijen en watergangen als vliegroutes. Ten westen van het plangebied zijn enkele bomenrijen aanwezig. Deze bomenrijen zijn geschikt als vliegroute voor vleermuizen. De beoogde ontwikkeling heeft echter geen effect op deze bomenrijen. Mogelijk dat het plangebied en directe omgeving gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen.

Aangezien er in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig blijft, is er geen sprake van een significante afname van foerageergebied. Negatieve effecten op vliegroutes en/of foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de geplande ontwikkeling zijn niet te verwachten.

Vogels

In het plangebied zijn verschillende broedmogelijkheden aanwezig voor vogels. Tijdens het veldbezoek werden geen nesten waargenomen. Vooral in de houtwallen en bosschages langs de randen van het terrein kunnen meerdere vogelsoorten tot broeden komen tijdens het broedseizoen. Tijdens het veldbezoek werden de soorten merel, spreeuw en huismus waargenomen in het gebied. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord.

Voor enkele soorten vogels geldt dat de nestlocaties jaarrond beschermd zijn (zoals diverse uilen, roofvogels, huismus en gierzwaluw). Op en rondom de woning zijn tijdens het veldbezoek vele huismussen waargenomen. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat huismussen broeden onder de dakpannen van de woning en mogelijk ook onder het dak van de naastgelegen stal. Er zijn geen sporen of nesten aangetroffen van andere jaarrond beschermde soorten. Ondanks een potentieel geschikte, toegankelijke zolder boven één van de stallen zijn er geen sporen van uilen aangetroffen, zoals braakballen, rui veren of mestsporen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als steenuil of kerkuil worden derhalve niet verwacht op het terrein. Nestlocaties van gierzwaluw worden doorgaans in bebouwing in oudere binnensteden aangetroffen. Op basis van de ligging van het plangebied en verspreidingsgegevens van gierzwaluw, worden nestlocaties van deze soort in het plangebied uitgesloten.

Om de hoeveelheid nestlocaties van de huismus in het plangebied te bepalen, dient nader onderzoek naar deze soort uitgevoerd te worden. Nestlocaties van andere jaarrond beschermde soorten worden niet verwacht in het plangebied.

Vissen

Vanuit de omgeving van het plangebied zijn geen recente waarnemingen bekend van strikt beschermde vissen. In het plangebied zijn enkele ondiepe watervoerende greppels aanwezig. Deze greppels zijn waarschijnlijk niet jaarrond watervoerend. Deze greppels vormen geen geschikt habitat voor strikt beschermde soorten vissen en die kunnen daarmee worden uitgesloten in het plangebied.

Amfibieën en reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn recente waarnemingen bekend van de strikt beschermde soorten heikikker, hazelworm en levendbarende hagedis. Deze waarnemingen zijn gedaan in het nabij gelegen natuurgebied Oldenaller Heihoef. In dit natuurgebied is geschikt habitat aanwezig voor deze soorten, waaronder heide en voortplantingswater. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor strikt beschermde amfibieën en reptielen.

Hoewel een incidenteel zwerfend exemplaar niet kan worden uitgesloten, zijn negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten amfibieën en reptielen niet te verwachten.

Overige soorten

Strikt beschermde soorten ongewervelden, zoals libellen, kevers en weekdieren, zijn over het algemeen gebonden aan specifieke biotopen die vaak in natuurgebieden worden aangetroffen. Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde soorten ongewervelden. Negatieve effecten op strikt beschermde soorten ongewervelden worden niet verwacht.

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming wordt onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en Het Gelders Natuurnetwerk (GNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Het GGN is niet opgenomen in een natuurwet, maar dient meegenomen te worden bij de planologische afweging.

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft Natura 2000-gebied 'Arkemheen' op een afstand van ongeveer 2,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Vanwege de grote afstand en de aard van de ingreep zijn negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op gebieden die beschermd zijn in het kader van de Nb-wet uit te sluiten.

De Provincie Gelderland maakt onderscheid tussen het Gelders Natuurnetwerk en een Groene Ontwikkelingszone. Het plangebied ligt direct naast, maar niet binnen, het GNN (afbeelding 6). Wel ligt het plangebied binnen de zone die aangemerkt wordt als Groene Ontwikkelingszone (GO).

Afbeelding 6. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het Gelders natuurnetwerk(donkergroen) en Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen) (bron: Provincie Gelderland).

De GO heeft een dubbele doelstelling. Er is in de GO ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende gebieden (Provincie Gelderland, 2015). De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan bos of natuur, die ruimtelijk vervlochten zijn met het Gelders Natuurnetwerk.

In de GO is er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en voor uitbreiding van bestaande bedrijven, woningen, bouwwerken en andere functies. Voorliggend plan kan geschaard worden onder een beperkte uitbreiding van overige functies. Dit is toegestaan indien de kernkwaliteiten van de GO 'per saldo' niet significant worden aangetast (Provincie Gelderland, 2015). Als kernkwaliteiten wordt omschreven:

- De samenhang met aangrenzende natuurgebieden;
- De aanwezige en nog te ontwikkelen natuurwaarden (in het bijzonder de ecologische verbindingzones);
- De landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en archeologische waarden;
- De abiotische kwaliteiten stilte, donkerte, openheid en 'rust' (omgevingscondities).

Eén van de specifieke ontwikkelingsdoelen van dit deelgebied van de GO, '126 Veldbeek - Oldenaller', is het verder ontwikkelen van de samenhang in bosjes, natuur, landschapselementen etc.

Als gevolg van de ontwikkeling zal het bebouwd oppervlak in het plangebied afnemen. De nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd binnen de bestaande bouwvlakken. Er is geen sprake van een ontwikkeling die een negatief effect heeft op de samenhang van omliggende natuurgebieden. In vergelijking met de huidige agrarische en woonfunctie van het plangebied, zal de toekomstige situatie naar verwachting minder effect hebben op de omgeving.

Als natuurwaarden zijn in de huidige situatie de houtwallen en bosschages op het terrein van belang, evenals de graslanden. De das migreert via de randen van het terrein van en naar omliggende natuurgebieden en landschapselementen. Mits er geen noemenswaardige aanpassingen aan graslanden, houtwallen en/of bosschages plaatsvinden, zijn negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone uit te sluiten. Het verwijderen of verplaatsen van één of enkele bomen leidt niet tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van de GO.

CONCLUSIE

De initiatiefnemer is voornemens een locatie in het buitengebied van Putten te herontwikkelen. De geplande ontwikkeling bestaat uit het slopen van de huidige bebouwing en het splitsen van de locatie in twee woonpercelen. In het kader van de bestemmingsplan procedure, dient een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving te worden uitgevoerd. Door middel van een quickscan flora en fauna is nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de beoogde ontwikkeling worden aangetast.

Das

Het plangebied maakt (gedeeltelijk) onderdeel uit van het leefgebied van das. Vaste rust- en verblijfplaatsen van das ontbreken in het plangebied, maar de graslanden zijn wel geschikt als foerageergebied voor de das. Langs de grens van het plangebied zijn twee dassentunnels en migratieroutes aanwezig, die een essentieel onderdeel uitmaken van het leefgebied van de das. Negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op het leefgebied van de das worden niet verwacht, mits de graslanden, (de zones rondom) de dassentunnels en migratieroutes behouden blijven.

Vleermuizen

Niet kan worden uitgesloten dat in de bebouwing in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Een nader onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd om vast te stellen of de bebouwing in de huidige situatie gebruikt wordt door vleermuizen. Een nader onderzoek naar vleermuizen bestaat uit meerdere veldbezoeken in de periode mei t/m september. Indien er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, zal de sloop van de bebouwing leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. In dat geval dienen mitigerende en compenserende maatregelen te worden getroffen. Deze maatregelen moeten worden voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken middels het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet.

Algemene soorten broedvogels

In het plangebied kunnen tijdens het broedseizoen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord.

Huismus

Tijdens het veldbezoek zijn huismussen aangetroffen op de woning en de naastgelegen stal. Door de voorgenomen sloop zullen nestlocaties van huismus verdwijnen en dit betekent een overtreding van de Flora- en faunawet. Nestlocaties van huismus zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek naar huismus dient plaats te vinden om de omvang van de populatie in het plangebied in kaart te brengen. Een nader onderzoek naar huismus bestaat uit 2 veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei. Vervolgens dienen op basis van de resultaten noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen te worden opgesteld. Deze maatregelen moeten worden voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken middels het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet.

Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten, anders dan de das, vleermuizen en vogels, worden niet verwacht. Wel dient te allen tijde de zorgplicht in acht genomen te worden.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Een vergunning in het kader van de Nb-wet is niet nodig. Wel ligt het plangebied binnen de zone die aangemerkt wordt als Groene Ontwikkelingszone (GO). Mits er geen noemenswaardige aanpassingen aan graslanden, houtwallen en/of bosschages plaatsvinden, zijn negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone uit te sluiten.

BRONNEN

Provincie Gelderland. 2015. Omgevingsvisie Gelderland.

Websites:

www.rijksoverheid.nl

www.synbiosys.alterra.nl

<http://flamingo.prvgld.nl/viewer>